

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง คำ

3. คำ

คำ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งก็ได้ แต่ต้องมีความหมาย ในการเปล่งเสียงแต่ละครั้ง จะต้องมื่อองค์ประกอบอย่างน้อย 3 อย่าง คือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เช่นเดียวกับพยางค์ เพราะพยางค์ 1 พยางค์ก็อาจเป็น 1 คำได้ หรือหลาย ๆ พยางค์รวมกันก็เป็น 1 คำได้ อาทิ

พ่อ แม่ พี่ น้อง (1 คำ 1 พยางค์)

มะลิ ตะปู ทะเล สมอ (1 คำ 2 พยางค์)

นาฬิกา บริเวณ วิทย์ โทรทัศน์ (1 คำ 3 พยางค์)

4. องค์ประกอบของคำ

คำทุกคำจะต้องมื่อองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

1. เสียง ทุกคำจะต้องมีเสียง 3 เสียง คือ เสียงพยัญชนะต้น (เสียงแปร) เสียงสระ (เสียงแท้) และเสียงวรรณยุกต์ (เสียงดนตรี)

2. ความหมาย คำทุกคำต้องมีความหมาย ซึ่งเป็นข้อรับรู้หรือข้อกำหนดระหว่างผู้ใช้ภาษาว่าคำนั้น ๆ หมายความว่าอย่างไร

ความหมายของคำมี 4 แบบ คือ

1. คำที่มีความหมายตรงตัว อาจเป็นคำที่มีความหมายเพียงอย่างเดียว อาทิ เสือ (สัตว์ที่อยู่ในป่า), ดาว (ดวงดาวที่อยู่บนท้องฟ้า), ชูโม้ (กีฬาประเภทหนึ่งของญี่ปุ่น) หรืออาจเป็นคำที่มีความหมายหลายอย่าง อาทิ ชัน แปลว่า ภาชนะที่ใช้ตัดก้น้ำ, ทำให้แน่น, เสียงร้องของนกหรือไก่, ขำ เป็นต้น

2. คำที่มีความหมายโดยนัย คือ คำที่มีความหมายไม่ตรงตามศัพท์ แต่มีนัยแฝงแสดงให้เข้าใจเป็นอย่างอื่น โดยต้องอาศัยบริบทประกอบ อาทิ มรสุม แปลว่า ปั่นปวน, เป่าปี่ แปลว่า ร้องไห้, เล่นละคร แปลว่า ทำอาการหลอกลวง โโกหก เป็นต้น

3. คำที่มีความหมายตามเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป อาทิ ปา ป่า คา ข่า คำ ข้ำ คำ ขา เป็นต้น

4. คำที่มีความหมายเปรียบเทียบหรือความหมายแฝง เป็นความหมายที่ไม่ตรงตัวของคำนั้น ๆ อาทิ เสือ (ขุนโจรที่ชอบปล้นฆ่าชิงทรัพย์), ดาว (คนสวยหรือคนที่ดูงามโดดเด่น), ชูโม้ (คนที่มีรูปร่างอ้วน) ทว่าก็มีบางคำที่มีความหมายเดียวกัน แต่เขียนต่างกัน ที่เราเรียกกันว่า “คำพ้องความ” หรือ “คำไวพจน์” อาทิ

น้ำ มีคำว่า อุทก ชล ธารา นที สินธุ ฯลฯ

พระจันทร์ มีคำว่า แชน เพ็ญ เดือน แฉง บุหลัน ฯลฯ

พระอาทิตย์ มีคำว่า ตะวัน สุรียา สุรย์ ไถง สุรียัน ฯลฯ
นก มีคำว่า สุโนก วิหค สกุนา ปักษา ปักซี่ ฯลฯ
ดอกไม้ มีคำว่า มาลี บุชบา บุปผา ผกา บุชบง ฯลฯ

และที่สำคัญ การเลือกใช้คำประเภทนี้ นักเรียนต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
 โดยพิจารณาจากกลุ่มคำข้างเคียงหรือที่เรียกว่า “บริบท” ด้วย

การใช้คำในประโยคตามหน้าที่ต่าง ๆ นักไวยากรณ์ได้แบ่งออกเป็นหมวดหรือชนิดได้ 7 ชนิด คือ

1. คำนาม
2. คำสรรพนาม
3. คำกริยา
4. คำวิเศษณ์
5. คำบุพบท
6. คำสันธาน
7. คำอุทาน